

Seyirlik Köy Oyunları ve Anonim Halk Edebiyatı Araştırmaları

ERMAN ARTUN

KITABEVİ

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

SEYİRLİK OYUNLAR ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

Köy Seyirlik Oyunları Kültürel Mirasının Müzelenmesi	11
Adana Köy Seyirlik Oyunlarından Örnekler	17
Tekirdağ Köy Seyirlik Oyunları	41
Ritüel Kökenli Çukurova Tören ve Köy Seyirlik Oyunlarında "Canlandırma, Hayvan Benzetmeceleri ve Sembolleri"	51
Köy Seyirlik Oyunlarındaki Düğünlerde Gelin Güvey Motifinde Eski Kültür İzleri	57
Ritüel Kökenli Trakya ve Balkan Köy Seyirlik Oyunlarında Ölme, Dirilme, Kız Kaçırma Motifleri	67
Tekirdağ Ritüelleri ve Balkanlardaki Varyantları	75

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM HALK EDEBİYATI ARAŞTIRMALARI

Yaşayan Adana Karatepeli Fıkraları	91
Çukurova Ağıt Söyleme Geleneğinde Ölüm Dışı Söylenen Ağıtlar	123
Kıbrıs Yerel Fıkra Tipi: Kırk Bir Deliler	149
Çukurova Halk Kültüründe Yerel Fıkra Tipi: Abdal Fıkraları	167

Muğla Mâni Söyleme Geleneğinde Mizah – Taşlama- Takılma	195
Türkiye’de ve Kıbrıs’ta Mâni Söyleme Geleneğine Karşılaştırmalı Bir Bakış	205
Adana’da Mâni Söyleme Geleneği	225
Tekirdağ’da Bilmece Sorma Geleneği	261
Tekirdağ’da Mâni Söyleme Geleneği	285
Tekirdağ’da Ninni Söyleme Geleneği	321
Osmaniye’de Ağıt Söyleme Geleneği ve Osmaniye Ağıtları	347
Türk Halk Kültüründe Mani Söyleme Geleneği, Manilerin İletişim Boyutu ve İşlevselliği	379
Adana’da Bilmece Sorma Geleneği	395
Kişi Adları Dizini	421

ÖN SÖZ

Seyirlik köy oyunları ve anonim halk edebiyatı ürünleri Türk kültüründe önemli bir yer tutmaktadır. Yüzyılların deneyimlerinden süzülerek biçimlenmiş, belirli kuralları olan, kuşaktan kuşağa aktarılan bir değerler bütünüdür. Seyirlik oyunlar ve anonim halk edebiyatı ürünleri sözlü gelenekte yaşatılan bütün ürünlerle beslenir. Bu ürünlerinin özünde bağlı bulunduğu kültüre ait örnek değerler ve ahlak anlayışı yatar. Din, gelenek ve güncel yaşam, halk kültürü ürünlerini besleyen diğer kaynaklardır.

Seyirlik köy oyunlarını ve anonim halk edebiyatı ürünlerini kültürel değişim ve gelişim açısından, 20 makaleyle inceledik. Bu kitap bu makalelerden oluşmaktadır.

Seyirlik oyunlar ve anonim halk edebiyatı ürünleri gün geçtikçe kaybolmaya yüz tutmaktadır. Bu ürünleri bir kültür varlığı olarak gelecek kuşaklara aktarmayı görev bildik. Seyirlik oyunları ve anonim edebiyat ürünlerini bir ölçüde belirleyebildiysek kendimizi mutlu sayacağız.

Konuyla ilgili olarak araştırmacılar, bugüne kadar çok önemli araştırmalar yaptılar. Bu halk kültürü gönüllülerine şükran borçluyuz.

Bu çalışmanın kitap haline gelmesine kadar, basım ve düzeltme aşamalarında yardımlarını aldığım öğrencilerime, basılmasını sağlayan sayın Mehmet VARİŞ'a ve Kitabevi çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Prof. Dr. Erman ARTUN

Adana, Ağustos, 2008